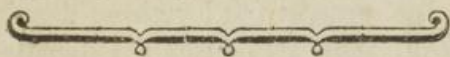

PROGRAMMA

DE

Præstantia, Utilitate, àc Necessitate
Regiæ Jurisprudentiæ Publicæ.

§. I.

Quùm Instituti nostri sit, ut JURIS PUBLICI cùm *universalis* cèu *Gen-*
tium, tùm *particularis Romano-germanici* COLLEGIA ACADEMICA
quarto jàm anno indiès continuanda nunc proximè aperiàmus, *D.D. Commi-*
liones omnium ordinum honoratissimi inficias haud iverint, normæ atque
adeò operæ pretium esse, quatenùs de *Dignitate àc Præstantiâ* REGIÆ HUIUS
SCIENTIÆ, cèu ejusdem *Prærogativa, Utilitate* atque adeò *Necessitate* præ-
liminariò non nulla differamus. Præstat namque Humanitatis àc devotioris
Respectùs Gratiâ erga EXCELLENTISSIMAM SCIENTIAM, pauca præmittere
in Laudem ejus atque Decòrem, ad quam à primo limine salutandam mox
invicem conveniemus.

§. II.

Enimverò ad *Præstantiam* AMPLISSIMI HUIUS STUDII, *Dignitatem &*
Prærogativam quod attinet, vno eam intuitu statim perlustrare poterim-
us, modò Discrimen inter hoc nostrum JUS PUBLICUM & inter Jus quale-
cunque PRIVATUM sive *sacrum*, sive *civile* paulò penitiùs inspiciamus:
quan-

quantum namque hæc JURA differunt ab illo, tantum atque altius hoc illis supereminere adparebit; eò inquam JURISPRUDENTIA PUBLICA dignior est atque præstantior JURISPRUDENTIA PRIVATA, quò magis vna ab altera discrepat: Hæc verò Differentia primariò consistit in eo, quod Jus qualecunque PRIVATUM sive *ecclesiasticum* sive *civile*, Negotia, Utilitatem, ac jura concernat privatorum *Reipublicæ* civium, ac vel *Ecclesiæ* sociorum, Jus PUBLICUM autem circa negotia, felicitatem, jura atque tranquillitatem integrarum *Gentium* ac *Rerumpublicarum*, summorumque *Imperantium*, quæque IMPERIUM inter & SACERDOTIUM collidunt, primariò versetur: vnde nostrum Jus PUBLICUM tam *universale* quàm *particulare Romano germanicum* quàm tale latius patet ac ipsum *Jus ecclesiasticum publicum* quàm tale, id quod veluti partem vel eò magis necessariam sub se comprehendit, quò magis REIPUBLICÆ interest, noscere JURA ECCLESIE, eaque intra justos limites ita dimetiri, ut Concordia SACERDOTIUM inter & IMPERIUM vel collapsa restituatur, vel restituta perpetuò fortiterque tueatur.

§. III.

Voc nostrum itaque Jus PUBLICUM, ratione dignioris *objecti* circa quod principaliter versatur, adeò ex natura sua dignius atque præstantius est qualicumque JURE PRIVATO, quod, vti non ligat nisi vnicè *Privatos*, ita illud ipsos stringit summos *Imperantes*, atque intra officiorum suorum limites coercet; Quemadmodum enim Jus NATURÆ & GENTIUM æque ac CONCORDATA NOTRÆ NATIONIS GERMANICÆ cum ROMANA SEDE INITA ipsum sine dubio stringunt SUMMUM IMPERANTEM ECCLESIASTICUM, sic RECESSIBUS IMPERII, CAPITULATIONIBUS, cæterisque LEGIBUS hujusmodi FUNDAMENTALIBUS ipsum quoque AUGUSTISSIMUM IMPERATOREM absolute obligari in Aprico est: quid quod Jus PUBLICUM omnium fons sit *reliquorum Juriun*, quippe quæ ex illo primùm in CIVITATES promanarunt & sine hujus executrice manu prorsus inutilia forent, sine effectu, & viribus destituta; vnde ea est primordialis nostri JURIS PUBLICI ratio atque indoles, ut non tantum universæ *Civitati* Securitas, sed etiam privatorum Civium jus cuique suum rite tribuatur, cujus scilicet rei finem introductio & stabilitio JURE PRIVATO jam primùm attigit.

§. IV.

Ex quibus porrò evidentius adparet, Jus PUBLICUM esse, quod integras conservat *Respublicas*, salutem iis felicitatem atque securitatem tribuit, quod *Gentium* ac *Populorum* juribus invigilat, de eorum nexu ac mutuis obligationibus disponit, de Pactis & Fœderibus, Pace Belloque agit: quid quod summa
con-

constituit *Terrarum Imperia*, proportionatam *Principibus Auctoritatem* largitur, ac *Majestatem* confirmat: *intra Dominorum Subditorumque officia* prædicat, ac *jura* tuetur: quod ipsum denique D. JUSTINIANUM nostrum quasi ex *Oraculo* enunciare docuit “ *Imperatoriam Majestatem non solum Armis decoratam, sed & Legibus oportere esse armatam, ut utrumque tempus & Bellorum & Pacis rectè possit gubernari, & summus Imperans non solum in hostilibus Præliis Victor existat, sed etiàm per legitimos tramites calumniarum iniquitates expellat, & fiat tam juris religiosissimus, quàm victis Hostibus Triumphator magnificus.*”

§. V.

Videtur certè nostrum hocce *JUS PUBLICUM* ferè *divinum* ex summo *Cælo* in hanc *Terram* descendisse, ut eo quasi *OMNIPOTENTIS* digito integerimus hic *Terrarum Orbis* omni ex parte ritè gubernetur. Atque hæc sunt, quæ primùm proferre visum fuit in medium de *Præstantia JURIS PUBLICI* cèu *Dignitate* ejus ac *Prærogativâ*, non tantùm *JURE PRIVATO*, sed & *PULCHERRIMIS SCIENTIIS* aliis ferè omnibus eminentiori; Quibus præsuppositis nemo facile *pulcherrimarum Scientiarum Amans* inficias iverit, operæ pretium esse, ut *Studia* nostra *PRÆSTANTISSIMÆ HUIUS SCIENTIÆ*, cèu *REGIÆ JURISPRUDENTIÆ PUBLICÆ* singulari quâdam *Sedulitate* consecremus; Sit igitur *STUDII HUIUS PRÆSTANTIA* nostræ *Ambitionis* stimulus! *Ambitio* namque probè semel nobiliterque excitata probatissimum est incitamentum ad *Herculeos* etiàm *Labores* maesto animo subeundos; Quò autem otiosa forsan *Ambitio* mediante hæc jàm assignatâ & ab objectis quasi ex visceribus depromptâ *EXCELLENTISSIMI HUIUS STUDII PRÆSTANTIA* nos trahere non poterit, eò nos *graviori UTILITATIS* ratione, si non rapi, saltim facili manu deduci patiamur.

§. VI.

Hæc verò *Utilitas* cèu *Commodum* illud ex *JURISPRUDENTIA PUBLICA* in *Subjectum* ejus redundans, tantùm non rarò *fortunam* nostram adficere, quantum *Gloriam* multorum ac *Statûs Conditionem* illustrare adsuevit: Quippe plùs certò meretur, qui toti *REIPUBLICÆ*, quàm qui privato *CIVI* servit & prodest, idque strictâ exigente *Justitiâ*: sic profectò plùs eum *fortune* atque *existimationis* expectabit, qui primariò *SUMMIS RERUM PUBLICARUM MODERATORIBUS*, quàm qui *privatis eorum SUBDITIS* ope & consilio aderit; id quod *Experientia* nobis quotidiana fat comprobatur, & ubi res ipsæ testantur, non opus est verbis; Quare progrediamur paululàm ad *Aulas REGUM* ac *PRIN-*
ci

CIPUM, si placeat, & videbimus ad latera IMPERANTIUM primarios eorum *Ministros*, REGNORUM GENTIUMQUE *Legatos*, REGIMINIS *Cancellarios*, *Referendarios*, & STATÛS *Secretarios intimos*, SUMMORUM IMPERII TRIBUNALIUM *Judices & Adfessores*, DICASTERIORUM *Præsides*, *Directores* atque *Confiliarios*, Viros omnium Ordinum excellentissimos, hoc JURISPRUDENTIÆ PUBLICÆ Regio Characterè insignitos, omnes cum proportione *Patres Populique Protectores*, *Lumina Patriæ*, *fulcra Civitatis*, atque ipsius *Majestatis Radios*.

§. VII.

Speſtaculum d. d. *Commilitones!* nobilis veſtræ *Ambitionis*, zelofiffimæque *Æmulationis* dignum! neque enim crediderim aliquem, tam parùm *Laudis*, *Fortunæ*, *Exiſtimationis*, propriæque *Utilitatis* ſuæ cupidum, qui PULCHERRIMAM HANC JURIS PUBLICI SCIENTIAM in claram hanc lucem modò editam non utrâque manu amplecti voluerit; At velim caveatis, ne fortè cadatis animo, ſpe deſtituti, eò tandem aliquandò perveniendi, quò ex doctiſſimorum Viro- rum millibus vix vnus quandòque pervenit; ſed neſcitis fortè vires veſtros, ſub tenero *Adoleſcentiæ* adhuc flore latentes, ſcitis tamen, ex parvo ſeminis grano maximam ſenſim *Arborem* quandòque exereſcere, ſcitis, quod omnia vincat amor, atque *Audaces Fortuna* juvare adſueverit. — Equidem non in- ferior, germanicarum ubique *Terrarum* egregios dari *Civilistas*, ampliſſi- mamque *Advocatorum* turmam, multis in *Locis* diminuendam potiùs quàm augendam: at verò PUBLICISTÆ ſunt rariores, augete in *veſtrum* aliquandò àc *Reipublicæ* *Commodum* eorum *Numerum* nimis exiguum! & ſi fortè vni- cum ex d. d. meis *Commilitonibus* eò converterim, id operæ pretium eſto.

§. VIII.

Uæc verò JURISPRUDENTIA PUBLICA non *utilis* tantùm, ſed in noſtro *Imperio* præſertim IMPERIO vel eò magis eſt *neceſſaria*, quò magis anomala & latiùs extenſa eſt *Civitatis Romano-germanicæ* forma: ſua quippe ſunt jura ſpe- cialia *Imperatori & Statibus*, alia *eccleſiaſticis*, alia *ſecularibus* partim *catho- licis*, partim *Auguſtanæ Confeſſioni* addictis, hæc *Electo-ribus*, illa *Princi- pibus* tum *novis*, tum *antiquis*, alia *Comitibus* àc *Prælatiſ*, alia *Civitatibus*, alia diverſis diverſorum *Territoriorum Dominis*; ſua porrò ſunt jura ſpecialia *Nobilitati immediatæ* atque *Ordini Equeſtri*, ſua demùm *Sacerdotio*, & ſua *Imperio*, ut adeò nullibi magis interſit, hanc *Regiam Jurisprudentiæ Par- tem* noviſſe, idque vel eò magis, quò exactiùs ad ipſam *Imperii Conſervatio- nem* primariò oportet attendere, ne dùm *Cæſari*, ſummove *Pontifici* quid

tribuimus, in Jura *Reipublicæ* aut *sacræ*, aut *civilis* impingamus, *Ordinum* libertatem vel nimium extendamus, aut nimium restringamus, sed ut sua cujusque jura intra justos Limites cautè dimetiamur.

§. IX.

Ummò hæc JURIS PUBLICI SCIENTIA in nostro *Imperio* inde eò adhuc magis
 Æ requiritur, quò plures diversæ in eodem vigent *Religiones*, quibus per Jus
 PUBLICUM cum termini, tum cætera sua jura definiuntur, id quod circà hanc
 præprimis materiam valdè intricatam, ad evitandas plurimas inde emergi soli-
 tas turbationes, vel maximè fuerit novisse. Vnde ipsam infiniti ferè ac deli-
 catissimi HUIUS STUDII *Necessitatem* vno quasi verbo comprobaverimus, modò
 parumper consideratiùs advertere libuerit ad ipsum hocce, tantùm non desperatum
 OPUS, in quo *Jura Imperialis Advocatiæ* à Juribus *Pontificiis* tam essentia-
 libus quàm accidentalibus, *Pontificia* à *Episcopalibus*, hæc à *Metropoliticiis*,
Majestatica & *Cæsari reservata* à juribus *Majestatis Æmulis*, àb *Ecclesia-*
sicis & *Spiritualibus*, *secularia*: *Territorialia* à *Diæcesanis*: *Catholica* à
Protestanticis: *Transseuntia* àb *immanentibus*, aliaque àb aliis cautiùs sepa-
 randa, suà tamen *Harmoniâ* eò minùs veniunt destituenda, quò firmiter vtri-
 usque & HIERARCHIÆ & MONARCHIÆ Præsidium est ipsa SACERDOTII &
 IMPERII, eorundemque ejusdem *Reipublicæ* Civium CONCORDIA." Rideant
 ergò *Extranei* rerum nostri *Imperii* publicarum imperiti nostram in excolendo
 JURE PUBLICO curam atque sollicitudinem: imprudentiæ illos arguent ex
 propriis *Patriotis* illi, quibus vel minima NEGOTIA PUBLICA in nostro *Im-*
perio unquam pertractare contigit, aut contingeret adhuc, qui *Notitiam Rei-*
publicæ Romano-germanicæ, sive in *Academiis* neglectam, sive aliàs nullà ean-
 dem acquirendi occasione datà ne minimè prælibatam, ferreo labore, cove-
 nimis sero comparare debuisse, vno ore profitebuntur. Id quod hic adeò
 opportunum forsan haud inconcinnè hic visum fuit repetendum ex nostrà
 DISSERT. de *Prolegomenis Juris publici* & d. 13tià Martii h. a. edità, C. 3.

§. I.

§. X.

Uaùd itaque patiamini, d. d. A. A. Talenta vestra perpetuò hære & humi
 Æ Æ serpere in vnà semper eademque JURUM PRIVATORUM Classe! credite
 mihi, hisce præsertim temporibus non æque ac antea obscuris, & quæ sicuti
 mediocria fastidiunt, ita excellentiora amant, ad altiora vocati estis! Equidem
 Collegia *Institutionum* atque *Pandectarum* Molendina sunt bannalia, quæ certi
 Panis

Panis aliquandò lucrandi causa absolutè frequentari debent, & rectè maximà ab omnibus sedulitate frequentantur : at quàm turpe aliquandò ac triste erit, sortè in ipso *Consiliatorum* Circulo spectatissimi alicujus *Dicasterii* mutus adsedere, & parùm aut nihil in PUBLICIS rescire, quæ hodiè tamen haud æquè ac olim ad *Vniuersitates*, exterosve *Professores* tantis sumptibus transmittuntur decedenda. Hæc quippe hodierna est *germanicæ Eruditionis* Gloria, ut quodlibet *Territorium* Cives germinet, nullatenùs ut olim in *Israël Peregrinos*; Vnde PERICLES refert, *Jurisprudentiam publicam* ATHENIS ità omnibus fuisse familiarem, ut minimi adeò vilissimique Opifices eadem nullatenùs instructi, tanquàm inutilia *Reipublicæ* membra fuerint despecti.

§. XI.

Pergite ergò dd. AA. non sine maximà sedulitate, singula sensim privata frequentare *Jura canonica, civilia, feudalia, criminalia*; quatenùs pulcherrima hæc Studia non tantùm præ cæteris vtilia, sed vel maximè sunt immè absolutè necessaria: at in iisdem frequentandis ità pergite, ne publica quotidiana negligatis Collegia *Juris Gentium & publici sacri* atque *politici, feudalis Imperii, Principum criminalis*, atque *Historiarum Reipublicæ Romano-germanicæ*, quatenùs *divino auxiliante Scientiarum Auctore*, præstantissima hæc Studia, præter *judiciariam Imperii Praxin*, sub vnà comprehendantur, sensimque proponantur JURIS PUBLICI Doctrinà. — Nulli proinde dubitamus, quin singuli saltim dd. *Pandectistæ* hanc sibi JURISPRUDENTIAM PUBLICAM ob singularem hujus *Studii* Dignitatem, Vtilitatem, tantamque Necessitatem certò sedulòque sint vindicaturi: quid quod adeò dd. *Institutistas* indecòrum sibi ducere crediderim, vnico vnus horæ Collegio ac vel Repetitorio adquiescere, cæterasque plurimas diei horas otio perdere, loco quod pulcherrima *Juris Naturæ & Gentium, Statùsque germanicæ publici* Principia, vnà cum ejusdem *Historiâ* (idque vel citrà extraordinariam quandam adplicationem) primo saltim anno per Horam indiès simpliciter auscultando, hæc quidem ratione possint prælibare, ut altero demùm anno haud planè vacui magisque præparati accedentes uberiorem ex *Jure publico* fructum valeant percipere. Atque hæc velim perpendatis vobiscum, dd. Commilitones honoratissimi! Quod si sortè nec *Studii* hujus *Præstantia*, neque *Vtilitatis*, atque adeò *Necessitatis* ratio vnum vel alterum movere potuerit, moveatur saltim hoc purissimo motivo, quod inspirare solet ratio BONI VIRI, qui scilicet officio sibi ducit atque decòri, totum se quantum *Reipublicæ* ceù *Patriæ* consecrandi.

§. XII.

Uabent denuò, cur MOECENATEM sibi munificentissimum in Eminentissimo
 N N PRINCIPE ELECTORE nostro gratulentur omnis generis tum *Literæ*,
 tum *Literati*: Studio videlicet ILLE non hæreditario sed proprio, cæteras inter
 regendarum *Provinciarum* curas, illam habent præcipuam, ut *Scientiæ*
 suis in *Terris* omnes quàm pulcherrimè efflorescant. Hæc vnà profectò inci-
 tatus sollicitudine constituit me PRINCEPS clementissimus, ut & ego sat fre-
 quentatis nostrâ *Agrippinensi & Cæsareâ Vindobonensi* Vniuersitatibus, ad
 Lares redux, opellam, si qua fuit, meam ad tanti negotium momenti, in
alma hæc apud Bonnenses Academiâ hætenus contulerim, *quotidianis* quarto
 jàm anno *Prælectionibus publicis* consummandam. Illud nunc meum, sub-
 jectissimi serui, esse intelligo, ut quo minùs in me desideretur ad hanc rem
 aliquid, totis viribus, omnique conatu enitar. Nihil equidem, ad ea, quæ
 in me sunt, præstanda omnia, accendere me efficacius potest, quàm ipsum
 hoc *Eminentissimi Principis Imperium*: ut tamen fatear, quod res est, Man-
 dato huic obsequor lubentiùs, quò indè mihi opportunior enascitur occasio à
 me nunquàm non expetita ardeniùs, *Bono* inserviendi *Publico*, Viamque Vobis,
D. D. omnium ordinum honoratissimi Commilitones! ad altiora quæque in
Republica Munera, felicem ac facilem sternendi.

§. XIII.

Un *Prælectionibus* autem meis eam seruabo *Methodum*, quam *recensio-*
nem vocamus *Academicam*, in *Dissertatione* meâ de *Prolegomenis*
Juris publici, supra cit. satis demonstratam, atque in ipso nostro *Institutio-*
num publicarum Compendio, octo *Exercitationibus* absoluto, jàm propè con-
 summatam.

Restat, ut pro Coronide semel adhuc vos alloquar, *Jurisprudentiæ pub-*
licæ Cultores æstimatissimi! maximoque opere *excellentissimum* id vobis *Stu-*
dium commendem, in quo non vana & inania, non difficiles nugæ, neque
 ea, quæ in spem futuræ oblivionis addiscuntur, sed honesta, amœna, digna
 viris atque ponderosiora, maximè vtilia, immò quod hucusque demonstra-
 vimus, absolutè necessaria proponuntur. Nolite, *Commilitones strenui!*
 nolite aures dare otiosis Rabularum sermonibus, cujus ignavi Pecoris vestigia
 ne premitte! fugite malè feriatorum exempla, atque quo cœpistis germano
 pede, alacriter pergite! Gratulor vobis, quod hanc in fortunatam incideritis
 Etatem, quâ discussis tandem ignorantix tenebris ea nunc tempora vivimus,
 quæis antiqua Jura restaurantur, & quod justitia postulat, suum cuique red-
 datur:

ditur: *Reges* benè sapienterque imperant *Civitatibus*, procurant Subditorum suorum felicitatem, sunt *Principes* Divinæ justitiæ ministri, tanquàm *DEO* reddituri rationem: *Ecclesiæ Præsules* pascunt gregem dominicum Doctrinâ & Sacramentis, non quærunt quæ sua sunt, sed quæ *Jesu Cbristi*, id est, salutem animarum: rogant, hortantur, suadent, decernunt, & si opus fuerit, armis etiàm nec tamen nisi spiritualibus pugnant, & puniunt. Atque hâc tandem ratione (sint Numini laudes æternæ) remoto quovis obice, tam planâ, tam facili, & expeditâ viâ ad perfectam *Regii Juris publici & sacri & politici* scientiam vobis aditus datur.

§. XIV.

Atque hæc demùm sunt, quæ per modum *Prolusionis academicæ*, instantibus nostris *Prælectionibus publicis* quarto jam anno indiès continuandis præmittenda esse, nobis visa fuère, quæ adhuc addimus præclarissimi *Jos. Ant. Rieggeri* monita præclarissima ex ejusd. *Opusc. ad Hist. & Jurisprud. ed. Frib. Brisgov. 1773. p. 378.* "*discite venerari, discite amare, & præ omnibus rebus humanis suscipere Religionem, veram illam atque unicam salutis & felicitatis æternæ magistram: nolite tamen esse immemores Patriæ, quæ Lucis hujus primam vobis usuram concessit, spirare aërem dedit, suoque vos hætenùs in sinu fovit: rem verbo: altè insigite animis vestris commune illud: Cuique suum.*" Sic utique respondebitis votis atque expectationi suavissimorum Parentùm atque Amicorum vestrorum, quam de vobis maximam concepère: Vobismetipsis autem non exiguam nominis vestri famæque gloriam comparabitis, vtilis aliquandò *Cives Reipublicæ* tam sacre quàm civilis evasuri.

debent, & recte mo
 liquando ac trite et
 Dicasterii mutus aliq
 tamen hoid zque ac
 tibus transimuntur de
 ctious Gloria, ut quod
 yral Peregrino; V
 HENS ita omnibus in
 eadem nullatenus in
 ti.

regula (olim privata
 minatio; quatenus
 vel maxime sunt im
 ite, ne publici que
 aque politici, fende
 publice Romano-g
 duore, praltantiffi
 vni comprehendant
 ulli primde dubitam
 DENTIAM PUBLIC
 tantamque Necessita
 Institutistis mdece
 el Repetitorio adque
 quod pulcherrima
 trincipis, vni cum
 am adplicationem) p
 haec quidem rante
 si magisque propu
 percipere. Anqu
 scillimi! Quod si
 adeo Necessitatis rati
 oc purissimo motu
 bi dicit anque de

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
Light Blue	Light Cyan	Light Green	Light Yellow	Light Red	Light Magenta	White	Light Skin	Light Gray
Dark Blue	Dark Cyan	Dark Green	Dark Yellow	Dark Red	Dark Magenta	White	Dark Skin	Dark Gray

TIFFEN Gray Scale © The Tiffen Company, 2007

A	1	2	3	4	5	6	M	8	9	10	11	12	13	14	15	B	17	18	19
		R	G	B			W		G		K			C	Y		M		